

Ekonomiska drivkrafter för arbete

För att följa hur de ekonomiska drivkrafterna för arbete utvecklas över tiden, samt påverkas av föreslagna regeländringar, publicerar Konjunkturinstitutet löpande den s.k. *utbytesgraden* vid ökad arbetsinsats. Utbytesgraden definieras som den andel av en arbetskostnadsökning som tillfaller den som ökar sin arbetsinsats efter ökad skatt, ökade avgifter och minskade bidrag.⁷¹ En fördel med metoden är att även effekter av arbetsgivaravgifter och indirekta skatter beaktas.⁷²

Medelvärdet av alla arbetande svenskers utbytesgrad uppgår 2005 till 40,4 procent. Utbytesgraden 2006 och 2007 påverkas av skatte- och bidragsändringarna enligt budgetpropositionen för 2006, som sammantaget ökar medelvärdet för utbytesgraden 2006 med 0,07 procentenheter (se tabell 22).

Tabell 22 Utbytesgrad 2006

Procent	Medelvärde	Förändring
Nu beslutade regler	40,26	
Förslag i budgetpropositionen	40,33	0,07
Varav		
Kompensation för allmän pensionsavgift		0,21
Begränsad uppräknings skiktgränser		-0,01
Höjt grundavdrag		-0,10
Höjt tak i sjukförsäkringen		0,03
Skatteväxling m.m.		-0,06

Källa: Konjunkturinstitutet.

Den utökade kompensationen för den allmänna pensionsavgiften ökar utbytesgraden, medan den begränsade uppräknings av skiktgränserna och den gröna skatteväxlingen (med höjt grundavdrag och höjda punktskatter) minskar utbytesgraden. Höjningen av taket i sjukförsäkringen ökar utbytesgraden eftersom en ökad arbetsinsats därmed ger högre sjukersättning vid inkomster mellan det tidigare och det nya taket.

⁷¹ Spegelbilden till utbytesgraden är margineffekten. Således definieras margineffekten som 100 procent minus utbytesgraden.

⁷² I fördjupningsrutan ”KI uppmärksammar drivkrafterna för arbete” i *Konjunkturläget* augusti 2004 redogjordes för Konjunkturinstitutets metod att beräkna utbytesgraden.